

Orzecznictwo dla celów pozarentowych

2023-02-10

Instytucje orzekające

Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności jest orzecznictwem dla celów pozarentowych, a orzeczenia wydawane są w celu korzystania z ulg i uprawnień przysługujących na podstawie odrębnych przepisów.

Do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności powołane są:

- Powiatowe/Miejskie Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności - jako organy I instancji;
- Wojewódzkie Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności - odwoławcze, działające jako II instancja.

Właściwość miejscową Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności ustala się według miejsca stałego pobytu osoby zainteresowanej lub dziecka w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

W przypadku osób bezdomnych, przebywających poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów rodzinnych lub zdrowotnych, przebywających w zakładach karnych i poprawczych, w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, właściwość miejscową ustala się według ich miejsca pobytu.

Dla osób zameldowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków lub przebywających na jej terenie z powodów wskazanych powyżej, właściwym miejscowo organem I instancji jest Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie, funkcjonujący w strukturze Urzędu Miasta Krakowa.

• Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie
• siedziba: ul. Dekerta 24, 30-703 Kraków
• godziny przyjęć: od poniedziałku do piątku w godzinach 07.40 - 15.30
• kontakt telefoniczny: 12 616 52 końcówka 12, 15 lub 17
• kontakt e-mailowy: mzoon@um.krakow.pl
• strona w BIP

- [procedury i druki w BIP](#)

Co można załatwić

Do zadań Powiatowych/Miejskich Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności należy prowadzenie wszelkich spraw związanych z:

- wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności i o wskazaniach do ulg i uprawnień
- wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność i stopień niepełnosprawności oraz ich duplikatów
- wydawanie kart parkingowych.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Powiatowy/Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób po ukończeniu 16 roku życia.

Orzeczenie wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, albo za ich zgodą na wniosek ośrodka pomocy społecznej.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dołącza się dokumentację medyczną, w tym:

- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności zawierające opis stanu zdrowia, rozpoznanie chorób zasadniczych i współistniejących, wydane (nie wcześniej niż na 30 dni przed dniem złożenia wniosku) przez lekarza, pod opieką którego osoba zainteresowana lub dziecko pozostaje;
- inne posiadane dokumenty medyczne mogące mieć wpływ na ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności następuje na posiedzeniu składu orzekającego, po przeprowadzonym uprzednio badaniu lekarskim.

Osoba zainteresowana zawiadamiana jest o terminie badania lekarskiego i posiedzenia składu orzekającego listownie, na co najmniej 14 dni przed jego datą, nie później niż w ciągu 1 miesiąca od daty złożenia wniosku, a w przypadku spraw szczególnie skomplikowanych - w terminie do dwóch

miesiący od daty złożenia wniosku.

Stopnie niepełnosprawności

Skład orzekający wydaje orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zaliczające osobę zainteresowaną lub dziecko po ukończeniu przez nie 16 roku życia do jednego z trzech stopni niepełnosprawności: znacznego, umiarkowanego lub lekkiego.

- do **znacznego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- do **umiarkowanego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych w celu pełnienia ról społecznych;
- do **lekkiego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Ważne informacje w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności

Każde orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zawiera:

1. informacje o czasie, na jaki zostało wydane:

- na stałe – jeżeli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy
- na okres – jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia

2. cyfrowo-literowe określenie symbolu przyczyny niepełnosprawności

3. wskazania, dotyczące w szczególności:

- odpowiedniego zatrudnienia/szkolenia/zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej
- uczestnictwa w terapii zajęciowej
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji
- konieczności stałego współudziału opiekuna prawnego dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
- korzystania z karty parkingowej
- zamieszkiwania w oddzielnym pokoju

Niezgoda na treść wydanego orzeczenia

W ciągu 14 dni od daty odbioru orzeczenia o stopniu niepełnosprawności przysługuje możliwość odwołania się do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (dla osób zameldowanych w Gminie Miejskiej Kraków lub przebywających na jej terenie z opisanych wcześniej powodów jest to Wojewódzki Zespół mieszczący się przy ulicy Olszańskiej 5). Odwołanie składa się za pośrednictwem Zespołu, który wydał orzeczenie.

Z kolei orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności może być zaskarżone do sądu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia (dla osób zameldowanych w Gminie Miejskiej Kraków lub przebywających na jej terenie z opisanych wcześniej powodów jest to Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie).

Postępowanie w sprawach odwoławczych jest wolne od kosztów i opłat sądowych.

Orzekanie o wskazaniach do ulg i uprawnień

Powiatowy/Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydaje także orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień na wniosek osoby zainteresowanej posiadającej ważne orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidzkich lub o niezdolności do pracy.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień dołącza się:

- posiadaną przez osobę zainteresowaną dokumentację medyczną
- orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy
- inne posiadane dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie wskazań do ulg i uprawnień.

W tego typu postępowaniu stopień niepełnosprawności określa się na podstawie przedłożonych dokumentów, a wskazania zawarte w orzeczeniu ustala się stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Niezgoda na treść wydanego orzeczenia

Zgodnie z obowiązującymi przepisami od orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień wydanego przez Powiatowy/Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności nie przysługuje odwołanie.

Orzekanie o niepełnosprawności

Powiatowy/Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia o niepełnosprawności dla osób przed ukończeniem 16 roku życia.

Orzeczenie wydaje się na wniosek przedstawiciela ustawowego dziecka lub jego opiekuna prawnego, albo za ich zgodą na wniosek ośrodka pomocy społecznej.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dołącza się dokumentację medyczną, w tym:

- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności zawierające opis stanu zdrowia, rozpoznanie chorób zasadniczych i współistniejących, wydane (nie wcześniej niż na 30 dni przed dniem złożenia wniosku) przez lekarza pod opieką którego dziecko pozostaje
- inne posiadane dokumenty medyczne mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności
- formularz informacji o uczniu wypełniany przez pedagoga szkolnego lub wychowawcę klasy.

Wydanie orzeczenia o niepełnosprawności następuje na posiedzeniu składu orzekającego po przeprowadzonym uprzednio badaniu lekarskim.

Przedstawiciel ustawowy dziecka lub opiekun prawny zawiadamiany jest o terminie badania lekarskiego i posiedzenia składu orzekającego listownie, na co najmniej 14 dni przed jego datą, nie

później niż w ciągu 1 miesiąca od daty złożenia wniosku, a w przypadku spraw szczególnie skomplikowanych w terminie do 2 miesięcy od daty złożenia wniosku.

Ocena niepełnosprawności dziecka dokonywana jest na podstawie:

- przewidywanego okresu trwania upośledzenia stanu zdrowia przekraczającego okres 12 miesięcy
- niezdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych takich jak samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie się z otoczeniem, powodującej konieczność zapewnienia stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku
- znacznego zaburzenia funkcjonowania organizmu, wymagającego systematycznych i częstych zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych w domu i poza domem.

Orzeczenie zaliczające dziecko do osób niepełnosprawnych może stanowić podstawę do:

- uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego i/lub świadczenia pielęgnacyjnego
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie
- korzystania z karty parkingowej.

Niezgoda na treść wydanego orzeczenia

W ciągu 14 dni od daty odbioru orzeczenia zaliczającego dziecko do osób niepełnosprawnych przysługuje możliwość odwołania się do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (dla osób zameldowanych w Gminie Miejskiej Kraków lub przebywających na jej terenie z opisanych wcześniej powodów jest to Wojewódzki Zespół mieszczący się przy ulicy Olszańskiej 5). Odwołanie składa się za pośrednictwem Zespołu, który wydał orzeczenie.

Z kolei orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności może być zaskarżone do sądu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia (dla osób zameldowanych w Gminie Miejskiej Kraków lub przebywających na jej terenie z opisanych wcześniej powodów jest to Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie).

Postępowanie w sprawach odwoławczych wolne jest od kosztów i opłat sądowych.

Legitymacja osoby niepełnosprawnej

Orzeczenia wydawane przez Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności stanowią podstawę do przyznania ulg i uprawnień przysługujących na podstawie odrębnych przepisów.

Dokumentem potwierdzającym status osoby niepełnosprawnej jest legitymacja dokumentująca niepełnosprawność/stopień niepełnosprawności, wydawana przez Powiatowy/Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Wniosek o wydanie legitymacji osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy bądź opiekun prawny dziecka składa w zespole dołączając do niego:

- fotografię o wymiarach 35 mm x 45 mm, odzwierciedlającą aktualny wizerunek osoby, której wniosek dotyczy, przedstawiającą tę osobę bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami (wyjątki: osoba z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami, a osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania - fotografię przedstawiającą osobę z nakryciem głowy, pod warunkiem, że fotografia taka jest umieszczona w dokumencie potwierdzającym tożsamość tej osoby)
- kserokopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień (oryginał orzeczenia i dowód osobisty do wglądu przy składaniu wniosku)
- w przypadku osób przed ukończeniem 16 roku życia - kserokopię orzeczenia o niepełnosprawności (oryginał orzeczenia i dowód osobisty przedstawiciela ustawowego dziecka lub opiekuna prawnego do wglądu przy składaniu wniosku).

Jeżeli osoba posiada więcej niż jedno orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, legitymację dokumentującą niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności wystawia się na podstawie ostatniego ważnego i prawomocnego orzeczenia.

O terminie odbioru legitymacji dokumentującej niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności osoba zainteresowana powiadamiana jest telefonicznie, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub w formie korespondencji tradycyjnej.

Postępowanie w sprawie wydania legitymacji nie podlega opłatom, natomiast **za wydanie duplikatu legitymacji dokumentującej stopień niepełnosprawności pobierana jest opłata w wysokości 15 złotych.**

Symbol niepełnosprawności w legitymacji

Na wniosek osoby zainteresowanej lub przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego dziecka, w legitymacji wpisywany jest symbol przyczyny niepełnosprawności, a w przypadku orzeczeń o

stopniu niepełnosprawności również stopień niepełnosprawności za pomocą fotokodu QR.

Okres ważności legitymacji

Legitymacje wydawane są na okres ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż na okres:

- 5 lat – w przypadku legitymacji dokumentującej niepełnosprawność,
- 10 lat – w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60 roku życia,
- w przypadku osób, które ukończyły 60 rok życia, legitymację wydaje się na okres ważności orzeczenia stanowiącego podstawę do wydania legitymacji bez ograniczeń czasowych, takich jak w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 60 roku życia – w przypadku tych osób możliwe jest wydanie legitymacji na stałe.

Karta parkingowa

Organem wydającym kartę parkingową jest wybrany Przewodniczący Powiatowego/Miejskiego Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności (w przypadku osoby niepełnosprawnej), zaś w przypadku placówki - Przewodniczący Powiatowego/Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności właściwy ze względu na siedzibę placówki.

Ze względu na odrębność i obszerność tematu szczegółowe informacje na temat karty parkingowej znajdują się w odrębnym tekście.

[link do tekstu o karcie parkingowej](#)